

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 9. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 4. december 2020
Tidspunkt: kl. 11.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Jens Rohde (RV), Anne Valentina Berthelsen (SF), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL), Jan E. Jørgensen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Christoffer Aagaard Melson (V), Morten Messerschmidt (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Peter Seier Christensen (NB).

Desuden deltog: Udenrigsminister Jeppe Kofod, justitsminister Nick Hækkerup, erhvervsminister Simon Kollerup og transportminister Benny Engelbrecht.

Jens Joel fungerede som formand under punkt 4 og 5.

Punkt 1. Modtagelse af deputation fra Tag Klimaansvar vedr. EU-Mercosur handelsaftalen

Eva Puggaard, frivillig i Tag Klimaansvar
Elias Eland Kristensen, frivillig i Tag Klimaansvar
Signe Urup, frivillig i Tag Klimaansvar
Oscar Juul, frivillig i Tag Klimaansvar

Signe Urup: Jeg vil indledningsvist summere aftalen op. EU er i den afsluttende fase i forhandlingerne med Mercosur-landene – Brasilien, Argentina, Uruguay og Paraguay. Aftalens primære formål er at skabe øget sammenhæng mellem de to verdensdele. I den forbindelse er det centrale ønske at nedsætte import- og kontrolafgifter på varer som benzinbiler, soja og oksekød – dvs. meget klimabelastende varer. P.t. er aftalen under juridisk behandling, hvorefter den skal i ministerrådet, og her har man fra dansk side en mulighed for at præge udfaldet.

Det grønne bilag, Trade and Sustainability, var et forsøg på at imødekomme en række medlemslandes grønne efterspørgsler. Vi vil i løbet af oplægget præsentere problematikkerne med henblik på at kunne skabe en offentlig debat på længere sigt – en debat, lande som Frankrig, Holland, Belgien og Østrig allerede har taget del i.

Elias Eland Kristensen: Vi mener, at et dansk veto er nødvendigt, da aftalen er fundamentalt forkert. Det er vigtigt at sige, at vi som udgangspunkt ikke er imod frihandel, men frihandel skal være

et værktøj til at booste den grønne omstilling – ikke modarbejde den. Vi søger derfor primært tre ting:

- et opgør med separation af handels- og klimapolitik – effekterne er så store nu, at vi bliver nødt til at tænke klimaet ind i alle aspekter af, hvad vi gør;
- et nyt mandat, som repræsenterer de unge – mange af dem var ikke født, da mandatet blev indhentet; og
- en øget offentlig debat i Danmark – vi mener ikke, at der har været passende mediedækning.

Et af de centrale punkter, aftalen fejler på, er, at den vil føre til øget skovrydning. Tidligere på året udarbejdede Climate Action Network Europe (CAN) på vegne af den franske regering en rapport, som estimerer, at afskovningen af Amazonas vil blive øget med 25 pct. årligt, hvis aftalen stemmes igennem. Når der afskoves, bruges jorden primært til landbrug. Det vil være en katastrofe, hvis Amazonas blev afskovet op til 25 pct., da det ville udgøre et tipping point for klimaet. I dansk politik talte man i forbindelse med at opnå klimamålene for 2030 ofte om et hockeystavsprincip, der går ud på at lade udviklingen gå for så at realisere målet til sidst. Vi er bange for, at man slet ikke kan nå at redde klimaet på en meningsfuld måde i 2030, hvis der ikke bliver taget vare på Amazonas i mellemtiden.

Signe Urup: En anden central problematik er manglen på sanktionsmuligheder, særligt på det grønne område. Selv om aftaleteksten nævner Parisaftalen og det grønne bilag, er der ingen egentlige sanktionsmuligheder eller forpligtelser direkte i den grønne deal. Det er et problem på det grønne område, fordi implementeringen i høj grad vil skulle ske i de enkelte lande. Derfor vil aftalen ikke kunne ses som et egentlig virkningsfuldt håndtag til at adressere øget skovrydning og Brasiliens forpligtelser med hensyn til Amazonas. Vi er overbeviste om, at Brasiliens præsident Jair Bolsonaro, der i en årrække har arbejdet systematisk for mindre skovbeskyttelse, ikke vil vende på en tallerken. Tværtimod forudser vi, at han vil betragte handelsaftalen som en belønning for at prioritere landbrug over klima og menneskerettigheder.

Eva Puggaard: Vi har kæmpet længe for at få klima på dagsordenen og for at se nogle reelle forandringer. I 2015 vedtog FN's klimakonvention Parisaftalen. I 2019 erklærede Europa-Parlamentet undtagelsestilstand for klimaet, og i foråret vedtog Folketinget en klimalov. Derfor virker det forkert, at man sideløbende forhandler en aftale, som ikke er fulgt med tiden. Man bruger kræfter på at snakke om elbiler i Danmark, mens man fjerner tolden på benzinbiler i Sydamerika. Man snakker om grønne skatter, mens man vil øge mængden af billigt oksekød. Den aftale, som vi snart skal stemme om, er forhandlet med et mandat fra 1999 – en tid, hvor man endnu fejrede åbningen af Storebæltsbroen. Derfor er vores påstand, at mandatet ikke repræsenterer vores tid.

Oscar Juul: Regeringen har udtalt, at den på nuværende tidspunkt vil stemme for aftalen. Da vi forrige uge talte med Jeppe Kofod foran Christiansborg, hævdede han, at aftalen faktisk er grøn i sin essens, da det ville blive mulig at påvirke den i en grøn retning, når først man var inden for døren. Men vi har læst aftalen og har svært ved at forestille os, hvordan den vil kunne reddes ved hjælp af nogle få grønne bilag, eftersom den helt fundamentalt strider imod tidsånden. Ord som

"Parisaftalen", "afskovningsbekæmpelse" og "biodiversitetsbevarelse" står alle nedfældet i det bæredygtige kapitel, og det var essentielt. Men vores kritikpunkt er, at der ikke er nogen sanktionsmuligheder for de grønne løfter; der er ingen måder at underbygge det på, hvis Mercosur-landene ikke lever op til dem.

Derfor mener vi, at det bæredygtige kapitel er et klimasvigt og et tegn på demokratisk underskud, især på grund af mandatet, som vi mener er uforeneligt med den tid, vi lever i. For 20 år siden var folkestemningen helt anderledes med hensyn til en række værdier og holdninger for det grønne emne. Vi tvivler på, om opbakningen reelt vil være stor i dag, hvis der foregik en åben folkelig debat om aftalen og dens konsekvenser. Vi mener ikke, at overskrifter som "Modarbejdelse af Parisaftalen" og "Skovbekæmpelse" ville være godt i medieme.

Eva Puggaard: Den 1. december 2020 bragte TV 2 en artikel om, at skovrydningen i regnskoven er nået sit højeste punkt i 12 år. Et område på størrelse med Sjælland, Fyn og Lolland er blevet ryddet fra januar til august 2020 – en stigning på 9,5 pct. EU-Mercosur-aftalen ville som nævnt betyde en stigning i afskovning på 25 pct. årligt. Vi mener ikke, at det her det kan løses med de grønne bilag, desværre. Vi mener ikke, at der er en nem løsning. Hvis man fjerner tolden på soja og oksekød, vil det betyde, at man fælder mere regnskov, og vi mener, at uanset hvor meget mere regnskov, man fælder, så er det ikke noget, som klimaet kan bære.

Oscar Juul: Ved sidste folketingsvalg vandt Socialdemokratiet regeringsmagten ved et såkaldt "klimavalg". Vi finder det paradoksalt, at samme regering vil stemme for en handelsaftale, som kæmper for helt andre principper og sætter fremtiden over styr for en kort økonomisk gevinst. Det er simpelthen uforeneligt med at brande sig som et grønt foregangsland. Der er utallige danske virksomheder, der omlægger til bæredygtig produktion, og vi eksporterer grøn teknologi i hidtil uset grad; men aftalen går i en helt anden retning, og vi kan ikke både blæse og have mel i munden.

Eva Puggaard: Vi er her i dag for at repræsentere vores generation i denne sag. Ungdommen ved, at klimaet er vigtigt. Vi gør, hvad vi kan for at sænke forbruget, for at købe mindre plastik og for at spise mindre kød, men stillet over for den nuværende krise er det simpelthen ikke nok. De store beslutninger bliver taget herinde, og vi har kun en stemme gennem jeres repræsentation. Vi gjorde, hvad vi kunne ved sidste valg; vi stemte så grønt, som vi kunne, og nu håber vi på, at I som folkevalgte vil være ambitiøse på vegne af den grønne omstilling. Lige nu er vores fremtid i jeres hænder, og vi har givet jer ansvaret for den, og derfor håber vi, at I vil træffe nogle gode beslutninger.

Jan E. Jørgensen oplyste, at Europaudvalget havde været på en rejse til Brasilien, hvor budskabet fra ngo'er og fagbevægelser havde været, at man kun kunne håbe på at gribe ind over for afskovning ved at indgå i en handelsaftale med Brasilien. Når delegationen fra Tag Klimaansvar fremhævede manglen på sanktionsmuligheder, var det ikke helt korrekt, da den ultimative sanktionsmulighed jo var at ophæve aftalen. Dermed ikke sagt, at problemerne var løst, men i politik er det ofte sådan, at det bedste er det godes værste fjende.

Søren Søndergaard bad delegationen eftersende oplægget og powerpointpræsentationen grundet tekniske udfordringer. Han havde haft en anden opfattelse end Jan E. Jørgensen af udmeldingerne på rejsen til Brasilien. Havde de indtryk af stemningen i andre EU-lande over for denne sag?

Kunne delegationen også sige noget om den tilsvarende problemstilling vedrørende CETA-frihandelsaftalen mellem Europa og Canada?

Jens Joel anerkendte, at et mandat mere end 20 år kunne forekomme gammeldags, men ligeledes var forhandlingerne. Spørgsmålet var, om man ikke ville se frem til yderligere 20 års forhandlinger, hvis man startede forfra med at indhente et mandat. Det havde man ikke tid til, hvis man skulle forsøge at afværge klimakrisen. Han ville ikke gøre sig til dommer over, om det var Jan E. Jørgensen eller Søren Søndergaard, der havde den rigtige opfattelse af stemningen i Brasilien, men afskovningen var allerede en realitet nu, så det ville heller ikke hjælpe Amazonas, hvis man ikke indgik en aftale. Det var værd at have med i sine betragtninger under diskussionen.

Eva Puggaard understregede, at delegationen var af den overbevisning, at handelsaftaler som udgangspunkt er gode måder at præge markeder på, herunder med henblik på grøn omstilling. Problemet opstår, når aftalerne omhandler varer, hvis produktion bevisligt medfører stor afskovning. Derfor var EU-Mercosur-aftalen ikke forenelig med ideen om at kunne bidrage til den grønne omstilling.

Signe Urup bemærkede supplerende, at det europæiske marked var attraktivt, hvorfor man sagtens kunne sige nej til denne aftale med henblik på at indlede nye forhandlinger med et grønnere udgangspunkt. Klimapolitik kunne i højere grad implementeres i handelspolitikken.

Oscar Juul understregede over for Jens Joel, at det på forhånd ville være en helt forkert udgangspunkt at indgå i en handelsaftale, som bevisligt ville påvirke Amazonas i en negativ retning, selv om ingen aftale heller ikke ville være godt. I stedet for en handelsaftale, hvor tolden bliver fjernet fra produkter, der i høj grad belaster klimaet, skulle man fokusere på bæredygtige produkter.

Elias Eland Kristensen svarede på Søren Søndergaards spørgsmål om stemningen i de øvrige EU-lande, at flere grupper i Europa-Parlamentet ikke kunne stemme ja til aftalen i dens nuværende form, da den ville accelerere afskovningen af Amazonas. I Holland, Østrig, Luxembourg og til dels Irland fremgik det af den offentlige debat, at aftalen ikke stillede nok krav til det bæredygtige mandat. Tag Klimaansvar mente ikke, at det grønne bilag var bundet af de juridiske sanktioner, som man generelt holdt handel op på. Som en organisation af unge kunne de ikke stå inde for, at handel bliver prioriteret højere end klimapolitik.

Formanden takkede delegationen for deres synspunkter og svar på udvalgets spørgsmål. Hun mindede delegationen om at eftersende slides og bilagsmapper til udvalget.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3780 (udenrigsanliggender) den 7. december 2020

EUU alm. del (20) – bilag 133 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren forelagde alle punkter til orientering.

1. Transatlantisk forhold

– *Udveksling af synspunkter/ Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3780 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: Formålet med drøftelsen er at finde frem til de konkrete områder, som EU vil prioritere at styrke i samarbejdet med USA. På den baggrund kan EU proaktivt og med fælles stemme indlede en dialog med Biden-administrationen om mulighederne for at styrke samarbejdet. Drøftelsen vil blive fulgt af en drøftelse blandt stats- og regeringsledere på Det Europæiske Råd i næste uge. Der forventes desuden vedtaget rådskonklusioner på udenrigsministermødet, der vil bekræfte enigheden om at styrke det transatlantiske partnerskab samt behovet for en tæt strategisk dialog om de fælles udfordringer.

Når Biden indsættes som præsident den 20. januar næste år, er der generelt en forventning om et fornyet amerikansk globalt lederskab, hvor USA vil opprioritere både det internationale og det transatlantiske samarbejde. Biden har blandt andet givet løfte om, at USA vil genindtræde i Parisaftalen samt Verdenssundhedsorganisationen WHO og FN's Menneskerettighedsråd. Det er ekstremt positive nyheder – ikke mindst for klimaet – som vi fra dansk og europæisk side selvfølgelig byder velkommen. Og generelt tegner det da også til, at EU vil finde fælles fodslag på mange områder med den kommende administration. Samtidig må vi også forvente, at den nuværende amerikanske tænkning i relation til byrdedeling, et dalende militært engagement i Mellemøsten og tilgangen til Kina i et vist omfang vil fortsætte under Biden.

Drøftelsen i Rådet vil finde sted på baggrund af et usædvanligt præsidentvalg, som har tegnet forskellighederne i det amerikanske politiske landskab skarpere op. Den hjemlige dagsorden og ikke mindst håndteringen af covid-19 må forventes at fylde en del for Biden-administrationen især i den første tid. EU skal selvfølgelig være realistisk om dette, men samtidig søge at styrke partnerskabet, hvor det er muligt. Derfor er Rådets drøftelse på mandag både central og rettidig.

Jeg forventer på mødet særligt at fremhæve vigtigheden af at styrke det transatlantiske samarbejde om at styrke og reformere det multilaterale system, håndtere klimaforandringerne, sikre et mere konstruktivt samarbejde om handelspolitikken og tættere samarbejde om tilgangen til Kina, Mellemøsten, Tyrkiet og Rusland.

Med hensyn til det multilaterale samarbejde er det vigtigt for mig, at EU arbejder konstruktivt for at engagere USA. Et stærkt transatlantisk samarbejde er afgørende for, at vi kan fastholde den internationale regelbaserede orden. Vi skal både styrke og reformere FN-systemet, så det bedre svarer til dagens udfordringer. Her har vi brug for USA, så vi sikrer, at vores fælles institutioner forsvare vores fælles grundlæggende værdier, respekten for menneskerettighederne og de demokratiske spilleregler.

Det er positivt, at Biden igen ønsker at sætte USA i det globale førersæde. Men EU skal også være klar til at påtage sig et større globalt lederskab. EU og USA har verdens største bilaterale handels-samarbejde og udgør sammenlagt mere end halvdelen af verdens samlede BNP. Den finansielle motorkraft skal vi kunne omsætte til globale løsninger med EU og USA i førersædet. Et tæt transatlantisk samarbejde med et stærkt USA og et stærkt EU er med andre ord afgørende for at imødegå globale udfordringer som f.eks. klimaforandringer og covid-19-krisen.

Bidens udmelding om USA's snarlige genindtræden i Parisaftalen og et klimaneutralitetsmål for 2050 er en unik mulighed for et styrket klimasamarbejde mellem EU og USA. Sammen skal vi tage globalt lederskab og øge klimaambitionerne og klimahandlingerne hos andre lande med store drivhusgasudledninger frem mod COP26. Jeg ser frem til at få USA tilbage på den multilaterale scene – også på klimaområdet.

Jeg håber også på et tættere og mere konstruktivt transatlantisk handelssamarbejde. På kort sigt står en forhandlet løsning af Airbus-Boeing-tvisterne højt på EU's dagsorden. Tæt transatlantisk samarbejde vil være nødvendigt for den økonomiske genopretning af verdenshandelen efter covid-19 og en revitalisering af det regelbaserede handelssystem. USA's forhold til Kina vil fortsat dominere på den globale handelspolitiske scene. Imidlertid ventes Biden at være indstillet på at samarbejde om håndtering af den konkurrencemæssige udfordring fra Kina, også i WTO. Jeg ser bedre mulighed for at fremme fælles handelspolitiske løsninger, der understøtter klimaindsatsen. Eksempelvis liberalisering af handel med grønne varer og tjenesteydelser. Det falder godt i tråd med den overordnede danske målsætning om en åben, fair og bæredygtig handelspolitik. Der er altså rigeligt at tage fat på, og jeg vil derfor understrege behovet for, at EU kommer hurtigt på banen og går i tæt dialog med den nye administration, når den er på plads.

2. EU's menneskerettighedssanktionsregime

– Vedtagelse

Rådsmøde 3780 – bilag 1 (samlenotat side 5)

EUU alm. del (19) – bilag 315 (udvalgsmødereferat side 396, senest behandlet i EUU 6/12-19)

Udenrigsministeren: Jeg vil benytte lejligheden til at orientere udvalget om vedtagelsen af EU's globale sanktionsregime mod alvorlige menneskerettighedskrænkelser. Det er et resultat, som jeg er meget tilfreds med. Der er tale om en vigtig styrkelse af EU's værdipolitiske værktøjskasse. Vedtagelsen af sanktionsregimet vil sætte EU i stand til at sanktionere personer og enheder i tredje-lande, der er ansvarlige for alvorlige menneskerettighedskrænkelser. Og det på en måde, som er hurtigere og mere effektiv, end vi har mulighed for i dag.

Det er ingen hemmelighed, at EU-sammenholdet er udfordret af værdipolitiske spørgsmål. Netop derfor er det bemærkelsesværdigt, at vi på ganske kort tid er kommet i mål med instrumentet.

Danmark har været en af de drivende kræfter bag etableringen. Og vi har spillet en særdeles aktiv rolle i forhandlingerne. Vi har særligt arbejdet for, at regimets anvendelsesområde stemmer overens med de menneskeretlige udfordringer, som vi ser i dag, og at regimet giver mulighed for at sanktionere de mest alvorlige tilfælde af menneskerettighedskrænkelser.

Vi har også lagt os i selen for at sikre en længere varighed, end hvad vi ser ved andre tematiske sanktionsregimer. Det er lykkedes, og sanktionsregimet gælder nu tre år, hvor ét år ellers har været standarden.

Jeg forventer, at vedtagelse af retsakterne sker i næste uge. Herefter påbegyndes arbejdet med at identificere individer, der skal opføres på sanktionslisterne. Her vil Danmark også være i front med en mindre gruppe af ligesindede lande. Jeg håber, vi hurtigt kan tage det nye instrument i brug. Der er ingen tvivl om behovet i lyset af de alt for mange grove menneskerettighedskrænkelser, som vi ser rundt omkring i verden.

Jens Rohde bad ministeren sætte flere ord på, hvem menneskerettighedssanktionsregimet kunne rettes imod. Hvordan skulle man forstå definitionen "alvorlige menneskerettighedskrænkelser"?

Søren Søndergaard kvitterede for, at ministeren på eget initiativ havde nævnt menneskerettighedskrænkelserne i Hongkong (se *punkt 3*). Ville ministeren i den forbindelse bekræfte, at EU's menneskerettighedssanktionsregime i givet fald kunne rettes imod Kina og personer i Kina?

Han bad ministeren begrunde, hvorfor et redskab som menneskerettighedssanktionsregimet, der kunne få store konsekvenser, ikke tidligere var blevet forelagt for udvalget.

Han henviste da til situationen med sanktionslisten over terrorisme, hvor det både krævede enstemmighed at komme på og af listen. Dette havde f.eks. givet problemer, efter at den britiske højestetret havde erklæret, at Folkets Muhajedin i Iran burde fjernes fra listen, mens enkelte lande nægtede at fjerne partiet primært af hensyn til handelsforbindelser med Iran. Var enstemmighed på samme måde nødvendig for at tage folk af sanktionslisten for menneskerettighedsovertrædelser? Hvis det var tilfældet, risikerede man, at ét EU-land kunne blokere for at tage et land af sanktionslisten, selv om de øvrige lande stemte for. Kunne ministeren redegøre for dette?

Morten Messerschmidt ønskede ligeledes en uddybning af processen for at komme på og af listen. Desuden bad han ministeren redegøre karakteren af menneskerettighedskrænkelser, som sanktionsregimet omhandlede set i forhold til EU's tilsvarende interne instrument, retsstatsprincipperne.

Udenrigsministeren forklarede Jens Rohde, at sanktionsregimet kunne rettes mod personer, grupper og enheder, der er ansvarlige for alvorlige menneskerettighedskrænkelser i lande uden for EU. Sanktioner kunne målrettes statslige såvel som ikkestatslige aktører, men indtil videre var ingen personer, grupper eller enheder optaget på den tilhørende sanktionsliste. Dette krævede enighed blandt EU-landene. Regimet var globalt, hvorfor det var svært at sige, hvem der ville blive optaget på listen, men arbejdet ville begynde i 2021. Såfremt personer, grupper eller enheder ikke længere blev forbundet med krænkende adfærd, ville de kunne fjernes fra listen ved den årlige gennemgang.

Over for Søren Søndergaard bekræftede ministeren, at sanktionsregimet kunne bruges i forbindelse med situationen i Hongkong, da det gjaldt globalt. Grunden til, at sagen ikke var blevet forelagt til forhandlingsoplæg, var at regeringen ud fra en samlet vurdering af sagens betydning for Danmark ikke anså sagen for at have stor rækkevidde. Desuden var der generelt bred enighed i Folketinget om at kæmpe for menneskerettigheder. På samme måde havde den forrige regering forelagt sanktionsregimet for kemiske våben og cybersanktionsregimet til orientering op til vedtagelse i Rådet i henholdsvis oktober 2018 og maj 2019.

Hvad angik proceduren for sanktionslisten, ville der finde en årlig gennemgang sted, men den ville udløbe efter 3 år. Alle beslutninger om optagelse på listen, sletning eller forlængelse efter 3 år skulle vedtages ved enstemmighed. For at træffe beslutningerne var det nødvendigt med solide bevismaterialer, dokumenter og analyser samt grundige drøftelser. Redskabet kunne ikke anvendes mod EU-lande. Dermed ikke sagt, at der ikke eksisterede lignende udfordringer i EU, men det var en anden diskussion.

Morten Messerschmidt fandt det højst problematisk, at det også krævede et flertal at tage folk af sanktionslisten, hvis forholdene for pågældende personer, grupper og enheder havde ændret sig, da problematikken, der var opstået vedrørende Folkets Muhajedin, ikke var løst. I realiteten betød det, at et lands udenrigspolitiske handlefrihed var deponeret i 26 andre lande.

Når han havde spurgt ind til karakteren af menneskehedskrænkelserne, var det, fordi ministeren – især før sin ministertid havde talt om grove menneskerettighedskrænkelser i EU's nuværende medlemskreds. Var der en forskel på menneskerettighedskrænkelser globalt og internt i EU, f.eks. i Rumænien og Bulgarien?

Søren Søndergaard var af den opfattelse, at der er to måder at løse et problem af en art som den med Folkets Muhajedin på. Enten at foretage sletning fra listen ved almindelig flertalsafgørelse, eller ved, at listen udløber efter 3 år, hvorefter man så må begynde forfra. Han forholdt sig dog i denne sag til samlenotatet, hvor der stod, at menneskerettighedssanktionsregimet forventedes etableret med en gyldighedsperiode på 3 år. Betød det, at der var en risiko for, at det blev anderledes? Han bad ministeren garantere Europaudvalget, at regeringen kun ville gå med til det foreslå-

ede sanktionsregime, hvis man kunne fjerne aktører fra listen ved flertal, eller hvis listen helt automatisk udløb efter 3 år. I modsat fald var det et alvorligt problem, at sagen ikke havde været forelagt til forhandlingsoplæg. Europaudvalget havde i en række år haft vanskeligheder med sagen om terrorlisten.

Endelig gav han udtryk for håb om, at instrumentet i modsætningen til ministerens vurdering ville få store udenrigspolitiske konsekvenser både ude i Verden og for Danmark. Her mente han særligt, hvis det blev taget i anvendelse mod Kina.

Udenrigsministeren indvendte, at menneskerettighedssituationen i EU generelt set var god, selv om Morten Messerschmidt fik den til at fremstå ringe. Derfor kæmpede EU for at forbedre menneskerettigheder globalt; det var en afspejling af EU's værdier. Hvis grundlæggende rettigheder blev krænkede i konkrete tilfælde kunne man i EU få sin sag afgjort ved uafhængige domstole, men desværre så man, at siddende regeringer i enkelte EU-lande i stigende grad fik politisk indflydelse på domstolene. Ministeren arbejdede blandt andre aktivt for at sikre en stærk og effektiv retsstatsmekanisme til at imødegå dette problem.

Svaret på Søren Søndergaards spørgsmål lød, at regimet ville udløbe efter 3 år, hvorefter man skulle tage stilling til, om en sanktionering skulle videreføres eller ændres, og tidligere erfaringer ville selvfølgelig blive taget i betragtning. Med det nye regime kunne man sanktionere menneskerettighedskrænkeren uden på forhånd at skulle skabe en ramme for det, hvilket gav EU mulighed for at reagere mere effektivt. Under forudsætning af enstemmighed kunne man komme af listen ved den årlige gennemgang. Derfor var det vigtigt med analyser og grundlæggende dokumentation.

Endelig oplyste han, at samlenotatet var affattet, før man var hundrede procent sikre på, at udløbsperioden var på 3 år. Han kunne dog nu bekræfte, at det var tilfældet.

Morten Messerschmidt spurgte, om det var muligt for blot nogle af EU-landene at trække sig ud af en beslutning om at tilføje en organisation til sanktionslisten, hvis organisationen efterfølgende viste sig ikke at gøre sig fortjent til det, eller krævede det enstemmighed for at gøre det om? Da ministeren var i Europa-Parlamentet, havde han og Morten Messerschmidt samarbejdet om sagen vedrørende Folkets Muhajedin. Det ville være naturligt, at en udenrigsminister med den erfaring havde indarbejdet den i menneskerettighedssanktionsregimet. Man kunne meddele, at forudsætningen for Danmarks ja var, at det skulle kunne være muligt at trække sig, hvis bestemte forhold ændrede sig.

Udenrigsministeren understregede, at man kun kunne havne på sanktionslisten på baggrund af udførlige analyser. Man skulle have gjort sig skyldig i grove menneskerettighedskrænkelser. Skulle kritikken senere vise sig at være ubegrundet, kunne man blive taget af listen igen ved den årlige gennemgang. Det ville sige, at det hvert år ville kræve enstemmighed at beholde listen, som den er, i yderligere et år.

3. Eventuelt

Hongkong

Udenrigsministeren: På rådsmødet er udviklingen i Hongkong på opfordring fra bl.a. Danmark sat på dagsordenen under eventuelpunktet. Jeg har selv talt for, at Hongkong forbliver en høj prioritet for EU's udenrigsministre. På mødet vil EU's høje repræsentant give en status over situationen i Hongkong, implementeringen af rådskonklusionerne fra juli og redegøre for EU's mulige næste skridt.

Fra dansk side vil vi fortsat tale for, at EU prioriterer Hongkong højt og holder Kina og lokalregeringen ansvarlig for den meget bekymrende udvikling. Ligeledes er det vigtigt, at EU tager stilling til, hvilke konsekvenser situationen skal have for vores forhold til Kina og til Hongkong.

Jeg ser frem til en bredere drøftelse af situationen i Hongkong under den kommende forespørgselsdebat i Folketingssalen den 21. december.

Katarina Ammitzbøll henviste til de ni tiltag, der var blevet vedtaget med rådskonklusionerne i sommeren 2020, og spurgte, om regeringen burde foreslå nogle af tiltagene under drøftelsen for at indtage en position i sagen om Hongkong og lægge handling bag ordene om en demokratisk udenrigspolitik. Hvad var regeringens position generelt?

Udenrigsministeren oplyste, at regeringen støttede en aktiv implementering af rådskonklusionerne. Løbende revurderede man tiltagene i lyset af situationen i Hongkong. Regeringen havde allerede i udstrakt grad implementeret flere af de konkrete tiltag nævnt i rådskonklusionerne. Han henviste til sin redegørelse i Udenrigspolitisk Nævn den 21. august 2020. Fokus havde særligt været at løfte de EU-lande, der var bagud, ved at sikre en stærkere fælles tilgang inden for f.eks. eksportkontrol og dual use-produkter, som kan bruges til intern repression eller overtrædelse af menneskerettigheder.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

L Punkt 3. Uformel videokonference for EU's europaministre den 8. december 2020

EUU alm. del (20) – bilag 133 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren forelagde alle punkter til orientering.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 10.-11. december 2020 (udkast til konklusioner)

– *Politisk drøftelse*

Videokonference 8/12-20 – almindelige anliggender – bilag 1 (samlenotat side 2)

Det Europæiske Råd 10-11/12-20 – bilag 3 (fortroligt udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 10-11/12-20 – bilag 2 (fortroligt udkast til retningslinjer for konklusioner)

Det Europæiske Råd 10-11/12-20 – bilag 1 (fortroligt udkast til kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: Der er tale om det sidste ordinære Europæiske Råd i 2020, og der er en række vigtige emner på dagsordenen. Et af dem er covid-19-koordination, som stadig overskygger næsten alt andet. Jeg forventer, at den nuværende alvorlige situation med højt smitteniveau på tværs af hele EU vil fylde meget på mødet, også i drøftelser af andre emner.

Det er også klart, at Det Europæiske Råd finder sted på et tidspunkt, hvor flere andre meget væsentlige emner trænger sig på, nemlig: endelig vedtagelse af aftalen om MFF, genopretningsfonden og retsstatsinstrumentet samt forhandlingerne om forholdet til Storbritannien efter Brexit. Det er derfor fortsat svært at forudsige, hvilke emner der i sidste ende vil dominere mødet.

Jeg forventer dog, at et stort emne bliver klima. Her skal Det Europæiske Råd forsøge at nå til enighed om at hæve EU's klimamål for 2030. Rigtig mange støtter allerede Kommissionens udspil med en målsætning på mindst 55 pct. Men det bliver svære drøftelser, og udfaldet er ikke givet på forhånd.

Fra dansk side arbejder vi aktivt på at opnå enighed om en så ambitiøs opjustering af målet som muligt – det vil sige mindst 55 pct. Vi ser også gerne et mål på 65 pct., så længe der samtidig sker en modernisering af EU's klimapolitik med fokus på omkostningseffektivitet. Men der er fortsat forskellige syn på, hvad der skal til for at levere på et højere mål, og hvor meget af det der skal besluttes allerede nu. Regeringen arbejder for, at Det Europæiske Råd til december udelukkende opstiller overordnede principper for den efterfølgende implementering. Vi finder det mest hensigtsmæssigt, at de detaljerede diskussioner om udmøntningen af målet foregår på et senere tidspunkt på baggrund af Kommissionens forslag til den implementerende lovgivning.

En anden central drøftelse vil som nævnt være EU's covid-19-koordination. For de fleste medlemmer af Det Europæiske Råd dominerer covid-19 af gode grunde stadig den politiske dagsorden. Drøftelsen kommer i forlængelse af de to uformelle videokonferencer for stats- og regeringscheferne i oktober og november. Fokus for drøftelsen i december er ikke fastlagt, men jeg forventer, at drøftelserne vil centrere sig om teststrategier, vacciner og tiltag til at begrænse spredningen.

I lyset af de forfærdelige terrorangreb, der ramte Paris, Nice og Wien i oktober og november vil Det Europæiske Råd drøfte EU's interne sikkerhed med fokus på terrorbekæmpelse og ekstremisme. Jeg forventer, at drøftelsen vil tage afsæt i et forslag fra Kommissionen til en fælles europæisk dagsorden om terrorbekæmpelse. Kommissionen vil præsentere forslaget forud for topmødet, og det vil sætte rammen for EU's terrorbekæmpelsesstrategi de næste 4 år. Fra dansk side er vi enige i, at EU-samarbejdet om terrorbekæmpelse skal prioriteres, da det kan supplere den nationale indsats. Det vil kræve en indsats på en række områder.

På Det Europæiske Råd vil stats- og regeringscheferne også vende tilbage til drøftelsen af Tyrkiet. I oktober blev det besluttet at give de daværende mæglingsbestræbelser mere tid i håb om, at den anspændte situation i det østlige Middelhav ville blive deeskaleret. Tyrkiet har imidlertid fortsat de seismiske undersøgelser i omstridt farvand. Dertil kommer Tyrkiets uacceptable udfald mod Frankrig, som er yderligere et skridt i den forkerte retning. Drøftelserne i december vil derfor forventeligt fokusere på en skærpelse af den fælles EU-kurs over for Tyrkiet, herunder en eventuel udvidelse af det eksisterende rammesanktionsregime. Regeringen finder Tyrkiets handlinger meget beklagelige. Vi kan derfor støtte en skærpet EU-kurs over for Tyrkiet.

I lyset af det amerikanske præsidentvalg vil Det Europæiske Råd dernæst drøfte det transatlantiske samarbejde. Jeg forventer, at drøftelsen vil fokusere på, hvilke konkrete områder EU vil prioritere i samarbejdet med USA. Det skal være givet et stærkt afsæt for en positiv, indledende dialog med Biden-administrationen.

Afslutningsvist forventes en drøftelse af det fremtidige forhold til EU's sydlige naboer, der består af ti lande i Mellemøsten og Nordafrika. Det er en dansk prioritet, at samarbejdet med disse lande – særligt de nordafrikanske – skal styrkes.

Som nævnt indledningsvis kan jeg ikke udelukke, at andre vigtige emner vil blive rejst på Det Europæiske Råd, selv om de ikke formelt er på topmødets dagsorden.

Forud for DER-mødet vil der onsdag blive afholdt et virtuelt EU/Afrika-højniveaumøde mellem EU's institutioner og repræsentanter fra Den Afrikanske Union.

Endelig er det planlagt, at der i forlængelse af DER-mødet vil blive afholdt et separat Eurotopmøde i såkaldt inklusivt format. Det betyder, at landene uden for eurozonen også deltager i mødet.

For en god ordens skyld vil jeg nævne, at Det Europæiske Råd desuden skal tage stilling til den halvårslige forlængelse af de økonomiske sanktioner mod Rusland. Jeg forventer ingen diskussion heraf.

Anne Valentina Berthelsen spurgte, om regeringen forventede, at Frankrig ville bede om yderligere sanktioner mod Tyrkiet. I Folketinget havde man vedtaget, at et sådant ønske ville blive mødt med opbakning fra Danmark.

I forbindelse med klimamålene spurgte hun til, hvad de væsentligste knaster var i forhandlingerne. Forventede man at kunne nå til enighed om et klimamål for 2030 ved dette topmøde? Hvor stor var opbakningen til det danske ønske om 65 pct.?

Søren Søndergaard gjorde for en god orden skyld Enhedslistens position klar: En vedtagelse af en 55-procentsmålsætning var det samme som at beslutte, at EU ikke skulle nå Parisaftalens målsætning, og det kunne partiet ikke støtte.

Han fremhævede, at EU's covid-19-strategi var blevet kritiseret for at være eurocentrisk af flere institutioner, herunder Læger Uden Grænser, der havde karakteriseret den som vaccinationisme. Mens EU's befolkning kunne se frem til vaccinationer allerede fra første kvartal af 2021, estimeredes det, at befolkningen i den fattigste del af verden måtte vente helt til 2024. Hvad var ministerens blik på dette? Hvilken betydning måtte det få for sammenhængen i verden og verdenshandlen?

Med hensyn til Tyrkiet fandt han det positivt, at regeringen fulgte op på Folketingets vedtagelse, men samtidig noterede han sig, at spørgsmålet om sanktioner i samlenotatet i høj grad var knyttet til den uacceptable adfærd over for Frankrig og i det østlige Middelhav. Tyrkiet udviste imidlertid også uacceptabel adfærd i andre sammenhænge, og nogle havde spekuleret over, om optrapningen over for Frankrig og i det østlige Middelhav var en måde at få forhandlingskort til at have frie hænder andre steder, f.eks. med invasionen i Nordsyrien. I det i øvrigt hårdt covid-19-plagede Rojava begik Tyrkiet og tyrkisk støttede grupper krigsforbrydelser ved systematisk at stoppe for vandforsyningen. Var samlenotatets vægt på adfærden over for Frankrig og i det østlige Middelhav blot ment som eksempler blandt andre, eller var det udtryk for en egentlig prioritering?

Udenrigsministeren påpegede, at det handlede om forberedelse af Det Europæiske Råds møde senere samme uge. Den følgende uge ville der så være en første drøftelse blandt EU's europaministre i den uformelle GAC-sammenhæng. Derfor var det for tidligt at sige, præcis hvad der ville blive drøftet; fra fransk side var der endnu ikke fremkommet forslag til nye reaktioner mod Tyrkiet, men forventningen var, at det ville ske. Folketingets vedtagelse var i den forbindelse et godt udgangspunkt for regeringens drøftelser.

Angående klimaforhandlingssituationen oplyste ministeren over for Anne Valentina Berthelsen, at omkring 15 lande på Det Europæiske Råds møde i oktober havde tilkendegivet deres opbakning til Kommissionens udspil om en målsætning på mindst 55 pct. Siden havde flere lande tilsluttet sig, og ingen lande havde udtalt sig imod målet. Dog måtte man ikke tage opbakningen for givet; der var stadig forhandlinger, principper og betingelser for at indfri målet, som skulle falde på plads. Desuden hændte det fra tid til anden, at sådanne dagsordener måtte vige plads for andre rådsmødedagsordener, så fra dansk side havde man indstillet sig på en hård kamp for at fremhæve emnet.

Til Søren Søndergaard vedrørende covid-19-vaccine og tredjelande sagde ministeren, at sundhed som udgangspunkt er national kompetence. Alligevel var det lykkedes at koordinere vaccinegodkendelse, -indkøb og -adgang på EU-plan, hvilket var godt, men nu skulle de ideer og arbejds-gange også spredes globalt. I den henseende støttede Danmark f.eks. COVAX, som var et initiativ, der skulle hjælpe tredjelande med at få adgang til vacciner med reducerede omkostninger, så vaccinerne kunne udbredes mest muligt. I øvrigt støttede Danmark en styrkelse af WHO, da der her lå en stor mulighed for at koordinere den globale indsats. Dertil havde ministeren store forventninger til dansk og europæisk samarbejde med den kommende amerikanske administration. Helt generelt

var det dog svært at sige, hvor hurtigt vaccinerne ville komme ud. Det var mange vaccinekandidater, men alt i alt var man kommet længere i processen, end man havde regnet med et halvt år tidligere.

Morten Messerschmidt spurgte, om ministeren med hensyn til klimamålsætningen kunne garantere, at alle lande i EU-kredsen som minimum ville levere en 30-procentsreduktion. Eller ville der ligesom i den gamle ordning være lande som Bulgarien og Rumænien med individuelle reduktionskrav på henholdsvis 0 og 2 pct., mens lande som Danmark måtte trække hele læsset? Det var absurd, at landene med de laveste reduktionskrav var der, hvor frugterne hang lavest, fordi man stadig benyttede teknologi udviklet i Sovjetunionen; alt, man behøvede, var dog at installere termostater eller bedre isolerede vinduer.

Søren Søndergaard henviste til, at det af samlenotatet fremgik, at man ville fokusere på test, vaccine og tiltag for at begrænse spredningen og imødegå en tredje smittebølge. I den sammenhæng syntes han, at det ville være en god position for Danmark at indtage, hvis man rejste spørgsmålet om, hvordan man kunne undgå det scenarie, som Læger Uden Grænser opstillede. Det var en opfordring til ministeren om at arbejde for at undgå, at man bliver overvaccineret i én del af verden, hamstrer vacciner og banker priserne op, så de fattigere dele af verden får dårligere muligheder for at blive vaccineret – med alt, hvad deraf følger.

Udenrigsministeren forklarede Morten Messerschmidt, at man først og fremmest skulle nå til enighed om Kommissionens udspil på minimum 55 pct. Det Europæiske Råds konklusioner ville derefter udstikke de overordnede retningslinjer og hovedprincipper for indfrielsen af de fastlagte klimamål. Regeringen ønskede i denne forbindelse, at Det Europæiske Råd primært fokuserede på at fastsætte de vigtigste principper, der indebar at få en moderniseret, omkostningseffektiv og social balanceret klimaregulering. Derfor var man endnu ikke nået til at drøfte de specifikke landemål.

Svaret på Søren Søndergaards kommentar om vaccine lød, at ministeren var politisk og moralsk enig i, at jo hurtigere, man fik rullet en covid-19-vaccine ud til hele verden, desto bedre var det. Det var et fælles ansvar, og Danmark ydede en stor støtte til COVAX-faciliteten, som skulle mobilisere vacciner til de fattige lande. Indtil videre havde COVAX mobiliseret 2 mia. dollars, men hele sagen krævede tilbundsgående overvejelser om, hvordan og hvor hurtigt det gøres af hvem. EU og WHO var vigtige aktører i den sammenhæng.

Morten Messerschmidt var af den holdning, at man måtte kunne nå til enighed om et minimum for, hvad man kunne kræve af de enkelte lande, når nu man kunne blive enige om et generelt minimum på 55 pct. Mens Danmark havde forpligtet sig på 70 pct., var der lande i Østeuropa, som endnu ikke var gået i gang, selvom omkostningerne for at de pågældende landes reduktion ville være betydeligt lavere. Såfremt man ikke fik definere en minimumsgrænse for de enkelte lande, forudså han, at vestlande skulle stå med hele byrden, mens østlandene endnu engang fik fripas, hvilket i sidste ende ville skade vestlandenes konkurrenceevne. Han bad derfor ministeren være mere konkret end at sige, at der skulle være en social balance – minimum 30 pct. reduktionsforpligtelse for alle EU-lande.

Udenrigsministeren gentog, at dagsordenen hørte til Det Europæiske Råds møde den 10.-11. december og altså ikke på europaministermødet den følgende uge, hvor man dog også skulle

drøfte klima. De mål, herunder den specifikke fordeling, som Det Europæiske Råd ville blive enige om den 10.-11. december, skulle så implementeres og færdigforhandles i 2021. Det handlede om at finde modeller, som gjorde det muligt at implementere klimamålene på en socialt ansvarlig måde. Det var ikke nok, at Danmark gik forrest med 70 pct. – alle lande skulle med.

L 2. Forhandlingerne mellem EU og Storbritannien

– *Status*

KOM (2020) 0035

Videokonference 8/12-20 - almindelige anliggender – bilag 1 (sammenotat side 5)
EUV alm. del (19) – bilag 428 (udvalgsmødereferat side 640 FO,
forhandlingsoplæg forelagt 6/2-20)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

3. Den europæiske handlingsplan for demokrati

– Præsentation

KOM (2020) 0790

Videokonference 8/12-20 – almindelige anliggender – bilag 1 (samlenotat side 8)

Udenrigsministeren: På den uformelle videokonference forventer jeg, at Kommissionen præsenterer den handlingsplan for demokrati, som blev offentliggjort tidligere på ugen.

For regeringen er det afgørende, at alle EU's medlemsstater er velfungerende demokratier, og at de lever op til EU's grundlæggende værdier. Som I ved, går jeg personligt meget op i det. Jeg har bl.a. arbejdet aktivt for at sikre en stærk og effektiv retsstatsmekanisme, som skal være med til at sikre, at de demokratiske spilleregler overholdes. Regeringen deler opfattelse af, at der er behov for handling for at sikre modstandsdygtigheden af EU's demokratier. Vi skal beskytte integriteten af europæiske valg, sikre pluralisme i en digital medievirkelighed og modvirke desinformation.

Derfor hilser jeg generelt Kommissionens handlingsplan velkommen og ser frem til præsentationen. Regeringen vil analysere og tage stilling de konkrete forslag i takt med, at de fremsættes. Udvalget vil naturligvis blive inddraget som sædvanligt.

Jan E. Jørgensen bemærkede, at det af samlenotatet fremgik, at regeringen ville holde øje med nye initiativer og forholde sig til dem efterhånden, som de kom. Havde regeringen ikke selv nogle forslag eller gode ideer at spille ind med, når det nu lå udenrigsministeren så meget på sinde?

Udenrigsministeren gentog, at man løbende ville forholde sig til de forslag, der blev præsenteret som led i handlingsplanen. Det var ikke nogen nyhed, at demokratiet i Europa og i resten af verden stod over for grundlæggende udfordringer. Demokratiernes modstandskraft kunne ikke sikres med et enkeltstående initiativ; der skulle mange ting til, eksempelvis lovgivning, støtte og monitorering af udefrakommende støtte til europæiske politiske partier. Da fakta ofte bliver forvredet og desinformation brugt til at undergrave demokratiene, var Kommissionens tiltag meget vigtigt. Regeringen ville sideløbende med Kommissionens initiativer og forslag selv spille ind med ideer og tanker.

Jan E. Jørgensen spurgte atter, om ministeren havde konkrete ideer og forslag til styrkelse af de europæiske demokratiers modstandsdygtighed. Selv fandt han det vanskeligt at komme på en idé til f.eks. at modvirke desinformation på sociale medier, hvis man samtidig ville beskytte ytringsfriheden. Selv om ministeren måske ikke på stående fod havde konkrete forslag, udbad Jan E. Jørgensen sig alligevel svar på sit spørgsmål; emnet lå Venstre meget på sinde, nu hvor almindelige journalistiske principper som at udøve kildekritik, at være underlagt et pressenævn, at have mindst to kilder og at lade sin modpart få ordet ikke blev overholdt af privatpersoner og alle de medier, man ikke kunne kalde "mainstream".

Anne Valentina Berthelsen spurgte, hvordan situationen var for forhandlingerne om retsstatsprincippet med henblik på Polen og Ungarn. Hvilke kompromismuligheder så ministeren? Kunne man forestille sig, at EU ville indgå en aftale uden Polen og Ungarn? Var spørgsmålet om retsstatsprincippet det eneste, der på nuværende tidspunkt blokerede for en endelig aftale? Endelig spurgte

hun, hvad konsekvensen ville være for den sydeuropæiske kreditvurdering, såfremt der ikke blev indgået en aftale.

Udenrigsministeren gav Jan E. Jørgensen ret i, at der ikke var nogle enkle løsninger på problemet. Det krævede en bred vifte af forskellige redskaber. Et af dem kunne være, at EU i højere grad blev i stand til at attribuere desinformation til de aktører, som spreder den. Et andet redskab kunne være at sikre gennemsigtighed i sponsoreret indhold, så det tydeligt fremgår, hvem der finansierer spredningen af hvilke budskaber. Endelig var ytringsfrihed og demokratiske debatter på oplyste og faktuelle grundlag meget vigtigt. Mytedannelser og desinformation er med til at skabe splid og had mellem befolkningsgrupper og mindske tilliden til demokratiene.

Til Anne Valentina Berthelsen sagde ministeren, at MFF'en og EU's genopretningsplan snart ville blive godkendt, hvorefter man med midlerne kunne bidrage til vækst og jobskabelse i Europa samt fremme den grønne omstilling, men man havde ingen intentioner om at gå på kompromis med de fælles værdier i EU. I første omgang var det op til det tyske formandskab og henholdsvis Polen og Ungarn at drøfte mulige løsninger, og han så ikke nogen fordel i at begive sig ud i spekulationer i udvalget. Man skulle være konstruktiv uden at give køb på principielle synspunkter.

Han tvivlede stærkt på, at det ville komme på tale at støtte en reel genåbning af aftalen mellem formandskabet og Europa-Parlamentet om retsstatsmekanismen, men der foregik intense forhandlinger, som man fulgte nøje med i.

4. Lovgivningsmæssig programmering

– *Orientering ved formandskabet*

KOM (2020) 0690

Videokonference 8/12-20 – almindelige anliggender – bilag 1 (samlenotat side 10)

Udenrigsministeren: Formandskabet, Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen er blevet enige om en fælles erklæring om de lovgivningsmæssige prioriteter for 2021 og fælles konklusioner om den flerårige programmering for perioden 2020-2024. Begge dele følger af den interinstitutionelle aftale fra 2016, der slog fast, at der skulle ske en styrkelse af institutionernes fælles planlægning af EU's lovgivningsarbejde på længere sigt. Det skal de fælles konklusioner og den fælles erklæring bidrage til ved at beskrive en række af institutionernes fælles overordnede målsætninger.

Der er således tale om en øvelse, der beskriver kendte prioriteter og målsætninger, som fremgår af Kommissionens arbejdsprogram. Regeringen vil fastlægge sin holdning til de konkrete initiativer og forslag, når de bliver fremsat. Og vi vil fortsat arbejde for, at de danske prioriteter forbliver højt på EU's dagsorden. Regeringen vil naturligvis inddrage udvalget løbende og så tidligt som muligt i arbejdet.

Jeg vil i den forbindelse nævne, at der i konklusionerne er en omtale af Kommissionens forslag til direktiv om passende mindstelønninger i EU, som hører under beskæftigelsesministerens område. Forslaget er kendt og fremgår jo også af Kommissionens arbejdsprogram. Derfor er det ikke overraskende, at forslaget også er omtalt her. Fra dansk side vil vi afgive en erklæring sammen med Sverige og Østrig, som understreger den danske holdning. Vores stærke bekymring over for forslaget og vores klare holdning til, at EU-regulering ikke skal underminere den danske model – hverken direkte eller indirekte – er naturligvis allerede velkendt både her i udvalget og i Bruxelles. Men for at undgå, at vi over for institutionerne får skabt et forkert indtryk af, at Danmark med konklusionerne her siger ja til at indføre regulering af mindsteløn i EU, benytter vi også denne anledning til at markere vores holdning for at sende det stærkest mulige signal.

Morten Messerschmidt bad ministeren bekræfte, at erklæringen ingen juridisk gyldighed har. Hvorfor kom regeringen ikke med et en juridisk kraftigere reaktion på forslaget, når nu både et flertal i Folketinget og regeringen selv var enige om, at forslaget ikke havde hjemmel i traktaten og brød med nærhedsprincippet?

Udenrigsministeren ønskede ikke at gå ind i en lang debat, da emnet allerede var debatteret i flere sammenhænge i Folketinget. Regeringens holdning var velkendt: Der burde ikke være EU-lovgivning på området. Og det havde man et samarbejde med andre lande om. Det var helt overordnet set vigtigt at styrke planlægninger og koordination af lovgivningsarbejde i EU gennem et tættere samarbejde mellem institutionerne, så man har mulighed for at gøre sine holdninger kendte i god tid. Man arbejder med erklæringer for at tilrettelægge arbejdet af den fastsatte politiske dagsorden, hvilket betyder, at det ikke er en stillingtagen til indholdet i sagerne, men til processen. Når der fremsættes forslag, tager man så stilling til indholdet, og i denne erklæring havde man gjort det klart, at det er forkert at lovgive om mindsteløn på EU-niveau.

Morten Messerschmidt gentog sit spørgsmål.

Udenrigsministeren gentog som svar, at emnet ikke var på dagsordenen, og at regeringens holdning i øvrigt var velkendt. Han citerede fra erklæringen: "We need to carefully analyze the Commission's proposal on adequate minimum wages, in particular it's legal basis." Han ville ikke gå ind i en længere diskussion.

5. Rådskonklusioner om hybride trusler og desinformation

– *Punktet er ikke på dagsordenen for den uformelle videokonference for EU's europaministre, men ventes vedtaget i skriftlig procedure*

JOIN (2020) 0008

Videokonference 8/12-20 – almindelige anliggender – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Udenrigsministeren: Rådskonklusionerne er ikke på dagsordenen for den uformelle videokonference, men de vedtages muligvis snart ved skriftlig procedure. Jeg vil derfor gerne forelægge dem til orientering.

Nogle landes brug af hybride værktøjer, såsom cyberangreb og påvirkningskampagner, er blevet et vilkår i moderne sikkerhedspolitik. Det har ikke mindst været tydeligt under covid-19-pandemien, hvor EU har peget på, at både Rusland og Kina har spredt desinformation.

I rådskonklusionerne forventer jeg fokus på at beskytte vores demokratiske samfund og institutioner mod hybride angreb. Det kræver, at vi styrker vores forståelse af truslen, øger vores modstandsdygtighed og finder fælles robuste svar. Samtidig skal vi stille krav til sociale medieplatforme og samarbejde med partnere.

Det er i øjeblikket stadig uklart, om rådskonklusionerne når at blive færdigforhandlet i år, og hvor ambitiøse de bliver. Under forhandlingerne har vi fra dansk side arbejdet for at pege på behovet for fælles robuste svar på EU-niveau, som øger omkostningerne for dem, der står bag de hybride angreb. Det er vigtigt for at afskrække kommende misdædere, at man øger de omkostninger.

6. Eventuelt

Kommissionens præsentation af en opdateret meddelelse om Arktis

Anne Valentina Berthelsen sagde, at det af Kommissionens arbejdsprogram fremgik, at man ville præsentere en opdateret meddelelse om Arktis for at styrke EU's arktiske politik, hvilket var vigtigt, da området ud over i høj grad at være udsat for klimaforandringer stod over for sikkerhedsmæssige og økonomiske udfordringer af tiltagende grad. Hvilke forventninger havde regeringen til styrkelsen af EU's arktiske politik? Gjorde man sig tanker om prioriteringer i den forbindelse?

Udenrigsministeren understregede, at det vigtigste i forbindelse med Kommissionens arbejdsprogram var, at EU og Kommissionen støttede kongerigets prioriteter på det arktiske område. I Arktisk Råd samarbejdede man om klima, forskning, fiskeri samt en række andre emner, hvor man kunne drage nytte af EU's engagement. Han så frem til at drøfte emnet i udvalget, når Kommissionens forslag var blevet præsenteret.

7. Siden sidst

Konferencen om Europas fremtid

Udenrigsministeren: Under "siden sidst" vil jeg gerne kort orientere om den seneste udvikling vedrørende konferencen om Europas fremtid. Som I ved, har konferencen været udskudt siden foråret på grund af covid-19-krisen. Siden juli har det tyske formandskab, Europa-Parlamentet og Kommissionen forhandlet om konferencens rammer. Forhandlingerne har været meget lukkede, og der er ikke kommet mange konkrete oplysninger ud. Det er vores forståelse, at ét af de vanskeligste spørgsmål har været, hvem der skal være formand for konferencen.

Det tyske formandskab har signaleret håb om, at der kan opnås enighed om spørgsmålet meget snart. Hvis det skulle blive tilfældet – og det er altså ikke noget, der kan bekræftes på nuværende tidspunkt – vil det betyde, at institutionerne kan fastlægge rammerne for konferencen. Det forventer vi vil ske gennem vedtagelse af en fælleserklæring. Når den er på plads, burde vejen politisk være banet for, at konferencen kan gå i gang kort tid derefter. Men der kan selvfølgelig være en række praktiske forhold, covid-19-situationen i EU osv.

Jeg kan forstå på min tyske kollega, at der er mulighed for, at et udkast til erklæringstekst kan blive lagt på bordet snart – måske allerede i den kommende uge. Men det er ikke noget, vi ved med sikkerhed. Når der er nyt, så vil jeg sørge for at holde udvalget orienteret så hurtigt som overhovedet muligt.

Morten Messerschmidt havde bemærket i pressen, at Helle Thorning-Schmidt var en potentiel kandidat til formandskabet for Konferencen om Europas fremtid, hvilket han gerne ville advare ministeren imod, da han ikke kunne forestille sig en mindre egnet person til at føre dialogen om EU's udvikling i en mere folkelig retning.

Ulla Tørnæs spurgte, om regeringen støttede Helle Thorning-Schmidts mulighed for at blive formand. Var der i modsat fald en anden dansk kandidat, som kunne tænkes at få regeringens opbakning?

Udenrigsministeren var af den holdning, at Helle Thorning-Schmidt var en fremragende og dygtig person, men ville undlade at gå ind i spekulationer baseret på rygter. Han medgav, at det var vigtigt at engagere sig i hele processen, og i den forbindelse ville det være positivt med en dansk kandidat, men indtil videre måtte man afvente, at EU's institutioner opnåede enighed om, hvordan processen skulle forløbe.

Ulla Tørnæs understregede, at hun ikke delte Morten Messerschmidts frygt for, at Helle Thorning-Schmidt satte sig i spidsen for konferencen. Hun fandt, at det ville være i Danmarks interesse, at den til enhver tid siddende regering uanset partifarve bakkede op om eventuelle danske kandidater til internationale opgaver og poster. Det kom således bag på hende, at regeringen ikke havde benyttet muligheden til at støtte Helle Thorning-Schmidt, som p.t. særligt Tyskland pegede på. Hun gentog da sit spørgsmål.

Morten Messerschmidt fandt det ikke opsigtsvækkende, at den ene jubeleuropæer støttede den anden jubeleuropæer. Dog forstod han ikke, hvordan Helle Thorning-Schmidts supereuropæiske

tankegang var forenelig med at skulle lytte til borgerne med henblik på at udstikke en retning for Europas fremtid. Han spurgte da, om regeringen havde tænkt sig at støtte op om Helle Thorning-Schmidts kandidatur?

Søren Søndergaard havde fået deja-vu-oplevelse, da Ulla Tørnæs stillede sit spørgsmål. Han henviste til, da hun ligeledes havde spurgt, om regeringen støttede Anders Fogh Rasmussens udnævnelse som generalsekretær i NATO, og foreslog ministeren at hente inspiration til sit svar i svarene fra dengang.

Udenrigsministeren oplyste, at der p.t. ikke var nogen officielle kandidater til formandsposten, hvorfor man endnu ikke kunne afgive sin støtte. For ham var det vigtigt, at formanden for konferencen blev en samlende figur, der favnede bredt og sikrede en konstruktiv proces. Vedkommende skulle også bidrage til, at så mange borgere som muligt blev engageret i arbejdet for fremtidens Europa.

Ulla Tørnæs fandt det beskæmmende, hvis regeringen ikke havde gjort sig tanker om, hvilken slags formand man ønskede for konferencen – ikke mindst i lyset af, at der i offentligheden havde været bragt danske navne på banen. Det foregik efter den sædvanlige drejebog, hvilket betød, at der først var tale om officielle kandidater meget sent i processen. Var ministeren af den holdning, at Helle Thorning-Schmidt levede op til de af ham nævnte kriterier? Og ville regeringen forpligte sig til at være mere aktiv i forbindelse med valget af formand for konferencen?

Udenrigsministeren understregede, at der endnu ikke var officielle kandidater til formandsposten. Han mente, at Helle Thorning-Schmidt besad de egenskaber, en kommende formand skulle have, men han ville ikke gå ind i spekulationer om, hvem det stod til at blive. Der foregik intense forhandlinger, og Danmark var som altid diplomatisk aktiv.

Ulla Tørnæs fandt det mærkværdigt, at ministeren ikke havde tilstrækkeligt storsind til at sige, at regeringen naturligvis ville gå i brechen for en dansker, en tidligere statsminister og partifælle som oven i købet levede op til de kriterier, udenrigsministeren selv definerede. Ulla Tørnæs, der ikke engang var medlem af samme parti, kunne sagtens strække sig så langt som at sige, at dette handlede om danske interesser. Der var en mulighed for at bringe en dansker i spil, som regeringen ikke greb.

Eva Kjer Hansen bemærkede, at ministerens syn på Helle Thorning-Schmidt som blot én kandidat blandt mange mulige vidnede om regeringens manglende interesse for at varetage Danmarks interesser på området.

Morten Messerschmidt var tilfreds med ministerens udmeldinger, al den stund det fremgik, at formanden for konferencen skulle være en bredt favnende person, hvilket Messerschmidt mente måtte udelukke Helle Thorning-Schmidt.

Udenrigsministeren gentog, at Helle Thorning-Schmidt absolut levede op til de nævnte egenskaber, hvis hun blev en officiel kandidat til formandsposten. Regeringen støttede officielt kun officielle kandidater. Han gentog, at der foregik forhandlinger mellem EU's institutioner om indhold, rammer og formanden for konference, og disse skulle falde på plads, før processen kunne fortsætte. Set fra regeringens synspunkt ville det være storartet med en officiel dansk kandidat.

Ulla Tørnæs måtte forstå regeringens position sådan, at man sad med hænderne i skødet og ventede på, at andre bragte kandidater i spil, siden man ikke støttede officielle kandidater. Hun gentog da spørgsmålet om, hvorvidt regeringen ville være mere aktiv ved selv at bringe kandidater i spil.

Eva Kjer Hansen spurgte, om ministeren arbejdede uofficielt for, at en dansk kandidat kunne blive formand for konferencen.

Udenrigsministeren gentog, at regeringen officielt kun støtter officielle kandidater, og at han ikke ville gå ind i yderligere spekulationer.

Eva Kjer Hansen spurgte, om ministeren simpelthen bare ikke ville svare på, om regeringen gjorde en indsats for, at en dansker kunne blive formand for konferencen.

Udenrigsministeren gentog sit svar.

Eva Kjer Hansen insisterede på at få svar på om regeringen arbejdede for, at en dansk kandidat kunne blive formand for konferencen. Spørgsmålet drejede sig netop ikke om bestemte kandidater, men om regeringens arbejde, og om regeringen havde meldt sig aktivt ind i kampen om, hvordan sammensætningen af konferencens ledelse skulle være.

Jens Rohde fandt ministerens udmeldinger fornuftige. Han var usikker på, hvilken dagsorden Venstres medlemmer havde, men de var godt i gang med at spolere det eventuelle arbejde for en dansk kandidat. I sådanne EU-sager var det nemlig på nuværende tidspunkt en strategisk fordel at holde kortene tæt ind til kroppen.

Udenrigsministeren var enig med Jens Rohde og havde ikke yderligere kommentarer.

Punkt 4. Samråd med justitsministeren vedrørende brud på persondataforordningen
EUU alm. del (20) – samrådsspørgsmål D

Samrådsspørgsmål D:

Stillet af Eva Kjer Hansen (V)

”Ministeren bedes kommentere den forskelsbehandling, der er ved brud på persondataforordningen, hvor offentlige myndigheder får særbehandling i bødestørrelsen i forhold til private aktører, selv om der er tale om samme type overtrædelse.”

Eva Kjer Hansen uddybede samrådsspørgsmålet ved at minde om, at ministeren under tidligere samråd om GDPR havde været imødekommende og udvist forståelse over de rejste problemer men hensyn til regler på området, selv om det dog kneb med selve opfølgningen i ministeriet. Hun håbede, at ministeren efter at have kommenteret den eksisterende urimelighed ville gøre rede for, hvordan han ville handle i sagen.

Justitsministeren: Jeg har jo tidligere været i samråd her i udvalget for at svare på spørgsmål, der er udsprunget af databeskyttelsesreglernes kompleksitet. Derfor ved udvalget, hvad min holdning er; nemlig at reglerne er blevet for rigide i praksis, og at de ikke må være til hinder for, at man i f.eks. kommunerne kan fokusere på sine kerneopgaver. Samtidig mener jeg, at folk i vidt omfang må acceptere, at der bliver behandlet data om dem. For det er en forudsætning for, at vores velfærdssamfund kan hænge sammen.

Når det er sagt, handler samrådsspørgsmålet om en del af databeskyttelsesreglerne, hvor vi med databeskyttelsesloven og forarbejderne har truffet et tydeligt valg om, hvorvidt og i hvilket omfang offentlige myndigheder skal kunne pålægges bøder for overtrædelse af GDPR. Det kommer jeg tilbage til. Men når jeg siger vi, er det fordi spørgerens parti, Venstre, var regeringsparti, da databeskyttelsesloven blev vedtaget i 2018. Og mit eget parti, Socialdemokratiet, var i opposition, men begge partier stemte for reglerne – i øvrigt sammen med Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance.

Baggrunden for forskelsbehandlingen i databeskyttelsesloven – der er truffet valg

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi med databeskyttelsesloven har truffet en række valg inden for rammerne af det råderum, som GDPR-reglerne giver det enkelte medlemsland. Dette råderum giver mulighed for at tilpasse reglerne de nationale forhold. Det drejer sig bl.a. om databeskyttelseslovens bestemmelse (§ 41, stk. 6) om, at offentlige myndigheder skal kunne idømmes bøder for overtrædelse af GDPR og databeskyttelsesloven.

Normalt kan offentlige myndigheder ikke ifalde bødeansvar for at agere som myndigheder. Men med databeskyttelsesloven er der altså taget stilling til, at offentlige myndigheder og institutioner – i lighed med private aktører – kan straffes for overtrædelse af GDPR og databeskyttelsesloven. Offentlige myndigheder kan derfor i medfør af databeskyttelsesloven idømmes bøder på op til 2 eller 4 pct. af myndighedens driftsbevilling, afhængigt af hvor grov overtrædelsen er. Der er dog sat et bødeloft på henholdsvis 8 og 16 mio. kr. Selv om disse beløb lyder høje, er de væsentligt lavere end de bøder, som private virksomheder kan risikere at komme til at betale. Bøder der i princippet

kan komme helt op på 75. mio. kr. eller 150 mio. kr. afhængigt af overtrædelsen og de konkrete omstændigheder.

Det følger også af databeskyttelsesloven, at der ved pålæggelse af bøder til offentlige myndigheder skal tages hensyn til særlige forhold: For det første forudsættes det udtrykkeligt i bemærkningerne, at bøderne som sådan – ikke kun bødelofterne – vil være lavere for offentlige myndigheder end for private aktører. For det andet skal der tages hensyn til myndighedernes særlige situation, som består i, at myndigheder – i modsætning til private aktører – efter lovgivningen er pålagt at varetage lovbestemte opgaver, og myndigheder derfor heller ikke uden videre i alle tilfælde blot kan standse en behandling for derved at bringe en ulovlig tilstand til ophør. Her adskiller offentlige myndigheder sig jo fra private aktører, der normalt ikke er pålagt lovbestemte opgaver.

Det forudsættes endvidere, at der ved udmålingen af bøder til myndigheder skal lægges vægt på, at næppe to myndigheder er helt ens. Vores myndigheder er underlagt forskellige rammevilkår. F.eks. har nogle myndigheder en bevilling, der er meget tæt bundet op på den opgave, de skal løse. Det skal der også tages hensyn til ved udmåling af en bøde i en konkret sag. Fra lovgivers side er der altså truffet et tydeligt valg om, at der er særlige forhold, som der skal tages hensyn til, når offentlige myndigheder idømmes bøder for overtrædelse af databeskyttelsesreglerne. På den baggrund kan der være forskel på bødestørrelsen afhængigt af, om der f.eks. er tale om en kommunal daginstitution eller en privat daginstitution, selv om der er tale om samme type overtrædelse.

Bidrag fra Datatilsynet og afslutning

Jeg kan afslutningsvis fortælle, at Datatilsynet har oplyst, at der endnu ikke er truffet afgørelse ved domstolene i sager, hvor Datatilsynet har indgivet politianmeldelse. Datatilsynet har endvidere oplyst, at de endnu ikke har politianmeldt offentlige myndigheder og private virksomheder for overtrædelser, der er fuldstændig sammenlignelige. Men selv om domstolene endnu ikke har taget konkret stilling til bødeniveauet, forudsættes det altså i databeskyttelsesloven, at domstolene skal tage hensyn til de særlige forhold, som gør sig gældende for offentlige myndigheder. Jeg vil naturligvis følge domstolenes praksis. Når der foreligger domspraksis, kan vi fra politisk side forholde os til, om der er anledning til at overveje tilpasning af reglerne.

Eva Kjer Hansen ønskede i højere grad end en redegørelse for reglerne på området en holdningsbaseret tilkendegivelse fra ministeren om, hvorvidt det var rimeligt at en folkeskole og en privatskole risikerede at have vidt forskellige bødeniveauer for tilsvarende forseelser. Hun var indforstået med, at der skulle tages hensyn til myndigheder, der traf myndighedsbeslutninger, men i denne sag drejede det sig om driftsmyndigheder, der udbød en række velfærdstilbud, hvorfor private og offentlige i den situation var at sidestille. Var ministeren af den holdning, at de to aktører skulle bedømmes på samme vis?

Justitsministeren var grundlæggende enig i, at man kunne diskutere, hvorvidt det var rimeligt at gøre forskel på offentlig og privat drift i forbindelse med sanktionering efter brud på persondataforordningen, da det kunne vise sig at blive konkurrenceforvridende. Dog gjorde særlige hensyn sig gældende for myndigheder, og her syntes ministeren, at der ligesom i straffeloven skulle være straffrihed.

Desuden mente han, at strafniveauet for brud på GDPR-regler overordnet set var meget højt, og at risikoen for at blive underlagt sanktioner skabte usikkerhed og bekymringer. Man havde drøftet muligheden for at give påbud, før man sanktionerede, ligesom man kunne give en form for forhåndstilsgagn. Grundlæggende mente han, at myndighedsdelen burde fritages, mens man burde se på ligestillingen på driftsdelen; dog ville han ikke risikere at øge strafniveauet for offentlige myndigheder på et område, der i forvejen var hårdt sanktioneret.

Eva Kjer Hansen kvitterede for ministerens tilkendegivelser af, at han var indstillet på at adskille beslutningsmyndighed og driftsmyndighed. Hun så frem til, at der skete ændringer, og at ministeren kunne sige, at dette var den tilgang, man ville benytte fremover. Hun studsede over ministerens holdning om, at myndigheden ikke skulle kunne idømmes bøder, da det netop ofte var myndigheden, der brød reglerne.

Justitsministeren henviste til straffelovens § 27, stk. 2, der lyder: "Statslige myndigheder og kommuner kan alene straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, der svarer til eller kan sidestilles med virksomhed udøvet af private." Denne sondring burde efter hans vurdering også gælde for straf for brud på GDPR-reglerne, men var det ikke i dag. Derfor havde man ikke fulgt straffelovens § 27, når man gav mulighed for at sanktionere offentlige myndigheder, hvilket var u hensigtsmæssigt.

Han agtede at tage den fælles forståelse med tilbage til ministeriet, men det skulle nok vise sig, at problemerne var mere komplekse end som så, f.eks. for så vidt angik afgrænsningen: Hvad var egentlig offentlig drift, og hvad var myndighed? Inden han ville gå med til at konstatere, at det hele kunne ordnes, ville han først arbejde med det i ministeriet; man skulle bevæge sig i retning af, at offentlig drift skulle kunne straffes, men ikke offentlig myndighed som sådan.

Christoffer Aagaard Melson påpegede, at man måtte sondre mellem, når oplysningerne var nødvendige at opbevare, og når det blev gjort uforvarende. Venstre mente ikke, at offentlige myndigheders brud på persondataforordningen partout var mindre alvorlige, da det ofte indbefattede meget følsomme data. Desuden fandt han det vigtigt, at borgerne har tillid til det offentliges omgang med dataopbevaring.

Eva Kjer Hansen fandt det problematisk, at myndigheder ikke skulle opleve konsekvenser af at lave fejl; det ville hun ikke støtte. Hun mente, at det er vigtigt at være i stand til at placere et ansvar, uanset hvem der har begået fejlen.

Justitsministeren gentog, at et grundlæggende princip i straffeloven er, at offentlige myndigheder ikke kan straffes for myndighedsudøvelse.

Eva Kjer Hansen fremdrog, at der var sket brud på loven fra myndigheders side. Hun syntes, at man skulle være varsom med at fritage myndigheder for straf. Man måtte overveje, hvilke krav man stillede samfundet i lyset af myndighedernes håndtering af data.

Punkt 5. Uformel videokonference for EU's teleministre den 7. december 2020

EUU alm. del (20) – bilag 133 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren forelagde på vegne af erhvervsministeren punktet om Data Governance Act til orientering. Forhandlingsoplægget udgik.

Udg. 1. Forslag om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer (land-for-land-rapportering)

– *Revideret forhandlingsoplæg*

KOM (2016) 0198

Videokonf. 7-8/12-20 – transport, tele og energi – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (19) – svar på spm. 284 om, hvilke initiativer regeringen har taget

for at ændre EU's udbudsdirektiv, så virksomheder, der ejes eller kontrolleres fra skattely, kan fravælges ved offentlige udbud, fra skatteministeren

EUU alm. del (19) – bilag 216 (udvalgsmødereferat side 292, behandlet i EUU 15/11-19)

EUU alm. del (18) – bilag 503 (udvalgsmødereferat side 829 FO, revideret forhandlingsoplæg forelagt 8/2-19)

EUU alm. del (16) – bilag 475 (udvalgsmødereferat side 659 og 682 FO, dep. fra Oxfam IBIS og forhandlingsoplæg forelagt 3/2-17)

2. Data Governance Act

– *Præsentation ved Kommissionen/Politisk drøftelse*

KOM (2020) 0767

Videokonf. 7-8/12-20 – transport, tele og energi – bilag 1 (samlenotat side 23)
EUU alm. del (19) – bilag 671 (regeringens høringssvar til Kommissionen vedr. datastrategi)

Justitsministeren: Som det eneste substanspunkt er der lagt op til en drøftelse af den såkaldte Data Governance Act (datastyringsforordningen). Sagen forelægges til orientering. Det tyske formandskab har lagt op til en bred diskussion af rammerne for datadeling i EU med afsæt i det forslag, som Kommissionen fremsatte i sidste uge.

Kommissionens forslag indeholder tre hovedelementer: For det første tiltag som skal gøre det muligt at søge om adgang til offentlige data, som i dag af forskellige årsager ikke er offentligt tilgængelige; for det andet tiltag, der skal understøtte tilliden til såkaldte datamellemmænd. Ideen er, at man kan dele data ved hjælp af en facilitator med sikkerhed for, at disse data ikke videregives til andre formål; og for det tredje tiltag til at fremme såkaldt dataaltruisme. Det handler om at gøre det muligt at donere data til godkendte organisationer og altruistiske formål, f.eks. forskning.

Desuden ønsker Kommissionen at nedsætte en ekspertgruppe for datainnovation, hvor alle EU-lande deltager.

Regeringen støtter Kommissionens intention om at styrke det indre marked for data. Erhvervsministeriet er ved at gennemgå forslaget og udarbejde et grund- og nærhedsnotat til udvalget. Regeringen vil i den politiske drøftelse tage udgangspunkt i, at etisk, sikker og ansvarlig digitalisering skal gå hånd i hånd med digital vækst og innovation. Initiativer til at fremme datadeling bør baseres på såkaldt "blød infrastruktur" i form af tekniske og juridiske rammer frem for egentlige fysiske datapuljer.

Fysiske, centrale lagre af data er dyre at udvikle og drive. De er i praksis svære for f.eks. SMV'er at få gavn af. Data bør være standardiseret og kunne deles på tværs og ikke fra ét centralt sted. Det understøtter effektiv, sikker og ansvarlig anvendelse af data – og at data giver reel værdi for både borgere og virksomheder. Jeg forventer en bred drøftelse og generel opbakning til dagsordenen.

Christoffer Aagaard Melson nævnte, at han ville have haft bedt klima-, energi- og forsyningsministeren tage en snak med justitsministeren om de udfordringer, som forhindrede den grønne omstilling i Danmark, med uklare regler for, hvordan forsyningselskaber må dele oplysninger.

Justitsministeren ville nævne det for klima-, energi- og forsyningsministeren, så de kunne indlede en dialog.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 6. Uformel videokonference for EU's transportministre den 8. december 2020

EUU alm. del (20) – bilag 133 (kommenteret dagsorden)

Transportministeren forelagde punkterne til orientering.

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 1999/62/EF om afgifter på tunge godskøretøjer for benyttelse af visse infrastrukturer (eurovignetdirektivet om vej- og brugsafgifter)

– *Politisk drøftelse*

KOM (2017) 0275

Videokonf. 7-8/12-20 – transport, tele og energi – bilag 2 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (19) – bilag 206 (udvalgsmødereferat side 206 FO,

forhandlingsoplæg forelagt 14/11-19)

Transportministeren: Eurovignetdirektivet, som senest blev forelagt for udvalget i 2019, fastsætter nogle regler og rammer for opkrævningen af vejafgifter og søger at harmonisere brugen på tværs af medlemslandene. Hovedformålet med de foreslåede ændringer i direktivet er at fremme anvendelsen af principperne om "forureneren betaler" og "brugeren betaler". I Kommissionens oprindelige forslag ville man sikre dette ved at udvide direktivets anvendelsesområde, udfase vignetordninger og ved f.eks. at indføre obligatorisk CO₂-differentiering for vejafgiftsordninger for tunge køretøjer.

Det sidste punkt har vist sig at være en af de større knaster i forhandlingerne, fordi mange medlemslande ikke har ment, at der er skabt nok klarhed over kravene til CO₂-variationen. Der er også en række lande, som generelt har ønsket mere fleksibilitet, og nogle lande, der grundlæggende ikke har ment, at forslaget har været klar til generel indstilling.

Tilbagemeldingerne fra medlemslandene har blandt andet medført, at den obligatoriske udfasning af vignetordninger er udgået af de seneste kompromisforslag. Forslaget var tidligere sat på dagsordenen for TTE-rådsmødet i december 2019 til generel indstilling. Formandskabet opnåede ikke en generel indstilling, og forslaget blev derfor sendt tilbage til arbejdsgruppen til videre behandling.

Forhandlingerne i rådsarbejdsgruppen har efterfølgende primært vedrørt den obligatoriske CO₂-variation for tunge køretøjer, hvor der var behov for en række afklaringer og præciseringer i teksten. Derudover har forhandlingerne især handlet om dels undtagelsesmulighederne for f.eks. lette nulemissionskøretøjer samt små lastbiler, der kører med gods for egen regning, dels justering af den såkaldte "mark-up-bestemmelse", som fastsætter rammerne for opkrævning af vejafgift ved korridorer mellem medlemslandene, hvor der er meget trængsel, f.eks. Brennerpasset mellem Østrig og Italien.

Regeringens holdning

Regeringen støtter forslagets ambition om at nedbringe transportsektorens belastning af bl.a. klima og miljø gennem anvendelse af afgiftsinstrumenter. Regeringen ser derfor positivt på, at der er skabt mere klarhed over kravene til CO₂-variationen, hvilket der også var bredt flertal for her i udvalget, da jeg tog mandat på sagen. På videokonferencen vil jeg på den baggrund bidrage til at

fremme forslaget, så forslaget kan vedtages i Rådet i en efterfølgende skriftlig beslutningsprocedure.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) om gennemførelsen af det fælleseuropæiske luftrum (SES) (omarbejdning)

– *Politisk drøftelse*

KOM (2013) 0410 og KOM (2020) 0579

Videokonf. 7-8/12-20 – transport, tele og energi – bilag 2 (samlenotat side 20)

EUU alm. del (13) – bilag 188 (udvalgsmødereferat side 338 FO,
forhandlingsoplæg vedr. det oprindelige forslag forelagt 29/11-13)

Transportministeren: Drøftelsen på videokonferencen skal bl.a. ses i lyset af de problemer, vi oplevede med forsinkelser i lufttrafikken i det centrale europæiske luftrum i 2018 og 2019, som kan relateres til kapacitetsproblemer i lufttrafikstyringen. En afledt effekt af disse kapacitetsproblemer er, at en del fly må flyve længere ruter uden om de trafikmættede områder, og dermed er de også med til at udlede mere CO₂. Drøftelsen skal også ses i lyset af de digitale muligheder, som gennem årene er blevet tilgængelige på området.

Med forslaget sigter Kommissionen mod at reducere den opdeling af lufttrafikstyringen, som vi oplevede i 2018 og 2019. Det vil både indebære tiltag på det teknisk-operative område og på organisationen af området.

Jeg har set frem til fremsættelsen af forslaget, da det kan spille en vigtig rolle med hensyn til at gøre luftfarten mere klimavenlig, i det omfang forslaget kan afhjælpe kapacitetsudfordringerne. Mit første indtryk af forslaget er dog, at Kommissionen har lagt op til en række nye administrative enheder og processer, som jeg ikke er sikker på virkelig vil skabe mere kapacitet i luftrummet. Vi skal derfor være opmærksomme på, at et nyt setup faktisk vil føre til en mere effektiv lufttrafikstyring. Vi skal også være sikre på, at rollefordeling, ansvar og finansiering både er klar og hensigtsmæssig. Jeg mener, at vi i højere grad skal se på samarbejde og teknologisk harmonisering inden for lufttrafikstyring.

Fra regeringens side er det desuden af stor vigtighed, at en centralisering af kompetencer og beføjelser for det europæiske lufttrafiksystem kun kan ske under tilstrækkelig hensyntagen til militære interesser. Det må ikke kompromittere den danske kontrol af luftrummet og det integrerede samarbejde mellem civile og militære enheder. Herudover er det vigtigt, at arbejdet med forslaget sker på et så opdateret og transparent grundlag som muligt, og at medlemslandene får behørig mulighed for at debattere og analysere de konkrete forslag. På den kommende videokonference vil jeg derfor gøre opmærksom på disse forhold.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede 14.35.